

Statsminister Erna Solberg
Finansminister Jan Tore Sanner
Næringsminister Iselin Nybø
De parlamentariske lederne
Stortingets finanskomite
Stortingets næringskomite

Deres ref. Arkiv / Saksnr. Oslo
2020/ 24. mars 2020

TILTAK FOR Å AVHJELPE KONSEKVENSENE AV KORONAKRISEN

Tiltakene for å håndtere koronaviruset har ført til dramatiske endringer for bedrifter og næringsliv. Effektene for skipsfarten varierer avhengig av hvilke markeder virksomhetene opererer i. For rederier innen utenriks passasjerfart har koronatiltakene ført til umiddelbar stans i store deler av virksomheten.

Norges Rederiforbund mener regjering og Storting har iverksatt viktige tiltak den siste tiden for å avhjelpe effektene av virusutbruddet. På likviditetssiden er det vedtatt en garantiordning for SMB-bedrifter og gjenoppretting av Statens Obligasjonsfond. Mange av virksomhetene innen rederinæringen er imidlertid for store til å kvalifisere for SMB-ordningen, samtidig som at ordningen med Statens Obligasjonsfond er lite relevant. Vi vil derfor anbefale at det innføres nye tiltak, samt at det bør gjøres noen tilpasninger i de allerede vedtatte ordningene.

Oppsummert foreslår vi følgende tiltak;

1. Aktiv bruk av GIEK og Eksporkreditt Norge gjennom;
 - a. Ny midlertidig låneordning
 - b. Tilbud om avdragsutsettelse
2. Garantiordningen for små og mellomstore bedrifter åpnes for større virksomheter
3. Kompensasjonsordning for refusjon av faste utgifter
4. Statlig garanti for Reisegarantifondet

1. AKTIV BRUK AV GIEK OG EKSPORTKREDITT NORGE

a. Ny midlertidig låneordning gjennom Eksporkreditt Norge og GIEK

Flere rederier har et akutt behov for arbeidskapital. Mange rederier vil ikke kvalifisere for garantiordningen (anses ikke som SMB-bedrift, ref. eget punkt om dette nedenfor), og Statens obligasjonsfond vil ikke dekke behovene for arbeidskapital.

Norges Rederiforbund foreslår derfor at det opprettes en midlertidig låneordning gjennom Eksporkreditt og GIEK. Dette er institusjoner som kjenner rederinæringen godt. Formålet er å sikre rederiene nødvendig arbeidskapital, og dermed bidra til at virksomhetene kan stå gjennom krisen. Ordningen kan også gi nødvendig finansiering og garantier til nødvendige aktiviteter og investeringer.

Prisingen av lånene må være i henhold til statsstøtteregulverket, og de sikres med garanti fra GIEK og/eller annen bank. GIEK må kunne garantere for hele lånet, eller en så høy andel som EUs statsstøtteregulverk til enhver tid tillater. Løpetid og nedbetalingsprofil må fastsettes ut ifra rederienes behov for arbeidskapital i tiden fremover, og kunne tilpasses hvordan situasjonen utvikler seg. Ordningen skal være midlertidig, men må ha en varighet så lenge det er behov for den.

b. Tilbud om avdragsutsettelse

Betjening av lån til Eksportkreditt Norge og GIEK utgjør en betydelig likviditetsbelastning. Det bør innføres målrettede tiltak som virker raskt gjennom et tilbud om avdragsutsettelse. Avdragsutsettelsene bør gjelde for avdrag som forfaller i inntil 12 måneder fra avtale om utsettelse inngås. Dette kan utvides til lengre perioder hvis nødvendig. Videre foreslås det at avdragene skal forfalle på lånets siste betalingsdag for ikke å gi ekstra likviditetsbelastning så snart krisen er over. Låntaker må på normal måte søke om avdragsutsettelse. Det må være en forutsetning at alle garantistene (Eksportkreditt Norge, GIEK og andre finansinstitusjoner) og andre involverte banker aksepterer avdragsutsettelsen for hvert lån. Det kan være formålstjenlig å vurdere unntak dersom enkeltgarantister ikke aksepterer å tilby låntakerne avdragsutsettelse. Eksportkreditt Norge bør da kunne gi avdragsutsettelse på de utlån som de øvrige garantistene garanterer. Eksportkreditt Norge og GIEK bes om å søke å få alle garantister med på dette.

2. GARANTIORDNINGEN FOR SMÅ OG MELLOMSTORE BEDRIFTER ÅPNES FOR STØRRE VIRKSOMHETER

Det er vedtatt å etablere en statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter (SMB), der staten garanterer for 90 pst. av beløpet i nye lån inntil 50 millioner kroner. Ordningen skal bidra til at bedrifter som har likviditetsmangel som følge av virusutbruddet skal få banklån.

Ordningen kunne i utgangspunktet vært svært aktuell for rederier som de siste ukene har opplevd at inntektene har blitt betydelig redusert. Dette gjelder særlig cruise- og fergederierne. Alle detaljene i garantiordningen er ikke klare, men vi ser allerede nå at de fleste rederier ikke vil anses som SMB-bedrifter etter de definisjonene som legges til grunn – enten som følge av antall ansatte, eller omsetning/balanse. Disse har likevel et betydelig likviditetsbehov – og siden rederinæringen er kapitalintensiv vil likviditetsbehovet være større enn for annen næringsvirksomhet.

På denne bakgrunn ber vi om følgende presiseringer i den foreslåtte garantiordningen:

- Finansdepartementet bes benytte forskriftshjemmelen til å fastsette at også bedrifter som er større enn definisjonen av SMB kan søke om å benytte ordningen.
- I særlige tilfeller kan gis lån som utgjør mer enn 50 millioner kroner, på ellers samme vilkår som foreslått i Prop. 56 LS (2019-2020).

3. KOMPENSASJONSORDNING FOR REFUSJON AV FASTE UTGIFTER

Den danske regjeringen har lagt frem en økonomisk støttepakke til dansk næringsliv, som også omfatter en kompensasjon for virksomheters faste kostnader.

[Kompensasjonsordningen](#) skal gjelde fra og med 9. mars til og med 9. juni 2020.

Kompensasjonsordningen vil gjelde alle virksomheter med en omsetningsnedgang på over 40 pst., og kompensasjonen kan maksimalt utgjøre 60 millioner kroner per virksomhet. Kompensasjonen rettes mot faste utgifter, og utgjør mellom 25 og 80 pst. av disse. Det arbeides i Danmark med den konkrete administrative modellen, herunder fastsette hva som skal anses som faste kostnader.

Norges Rederiforbund mener norske myndigheter bør vurdere en tilsvarende ordning for norske virksomheter. Ordningen reduserer bedriftenes kostnader, og gjør det lettere å komme igjennom den vanskelige situasjonen bedriftene står i nå. I tillegg vil den gjøre det lettere for bedriftene å komme tilbake til ordinær drift når situasjonen normaliseres. En slik kompensasjonsordning kan supplere øvrige låne- og garantiordninger som skal sikre bedriftene nødvendig arbeidskapital.

4. STATLIG GARANTI FOR REISEGARANTIFONDET

Reiselivsbedrifter rammes svært hardt av koronakrisen på samme måte som luftfarten. Dette har allerede medført over 5 000 permitteringer innenfor det maritime reiselivet. Tiltak må konkretiseres og målrettes slik at selskaper i reiselivsnæringen kan sikre likviditeten på kort og lang sikt. Det er viktig at staten igjennom Reisegarantifondet eller andre garantiordninger etablerer langsiktige løsninger som sikrer kortsiktig likviditet, og gjenoppretter forbrukertilliten man er avhengig av for sikre reisebestillinger for i perioden 2020-2022 for å sikre at aktiviteten tar seg opp så raskt som mulig etter koronakrisen er over. En slik statlig garanti gir økt trygghet for de reisende, og vil styrke Norge som turistmål i perioden etter koronakrisen.

I den akutte situasjonen som reiselivsbedriftene er i nå vil sikring av reisegarantiordningen sammen med kompensasjonsordninger for refusjoner bidra til å legge grunnlag for å opprettholde tilliten til forbrukerne, unngå konkurser og sikre likviditet til reiselivsbedriftene. Det er avgjørende at reisegarantiordningen fungerer i denne akutte fasen skal aktiviteten ta seg opp igjen etter at smittefaren er over. Hvis Reisegarantiordningen fungerer med statlig garanti vil nye forskuddsbetalinger fra kunder komme inn og bransjen blir selvfinansierende raskere. Staten må stille garantier for Reisegarantifondet for perioden 2020-2022.

Norges Rederiforbund ber om at Stortinget og regjeringen, gitt den situasjon som nå har oppstått, kan vurdere å innføre ovennevnte tiltak for å bedre likviditetssituasjonen i rederiene.

Med vennlig hilsen
Norges Rederiforbund

Harald Solberg
Administrerende direktør